

SACRA MEN TEN

De ziekenzalving 6
Boete en verzoening 7

*'Komt allen tot Mij,
die uitgeput zijt en onder
lasten gebukt, en Ik zal u rust
en verlichting schenken.'*

Matteüs 11, 28

Door het ontvangen van de sacramenten verandert je levensweg in een geloofsweg. In Jezus is God dichtbij ons. Hij is de Zoon van God die ons leven deelde en stierf aan het kruis. Op Pasen is Hij verrezen. Hij heeft de Heilige Geest gegeven als helper. In kracht van die Heilige Geest vieren wij de sacramenten. Sacramenten zijn tekens, in woord en gebaar, die we in Jezus' Naam in de gemeenschap van de Kerk mogen vieren. De sacramenten zijn een geschenk van de verrezen Heer: “de apostelen trokken uit om overal te prediken, en de Heer werkte met hen mee” (Marcus 16, 20). In de sacramenten ontmoeten wij Jezus zelf. De heilige Gregorius de Grote schreef: “Wat zichtbaar was in onze Verlosser is overgegaan in zijn sacramenten.”

Bisschop Van den Hende

DE SACRAMENTEN VAN GENEZING

Dit geloofsboekje gaat over het sacrament van boete en verzoening (de biecht) en het sacrament van de ziekenzalving. Dit zijn de zogeheten 'sacramenten van genezing'.

Het sacrament van

DE ZIEKEN ZAL VING

WAT IS DE ZIEKENZALVING?

In de ziekenzalving raakt Christus in kracht van de Heilige Geest de zieke aan en schenkt de nodige bijstand. De Heer neemt de zieke als het ware bij de hand en geeft de genade van troost, van vrede en bemoediging. In de voorbede wordt aan de Heer gevraagd: “Kom, Heer Jezus, bezoek deze zieke en ontferm U over haar: sterk haar door deze heilige zalving.”

In de ziekenzalving ontvangt de zieke de kracht en de moed om zijn ziekte en pijn te verbinden met het lijden van Christus, in het geloof dat hij eens mag delen in het nieuwe leven van Christus. Zo houdt de ziekenzalving een zending in: de opdracht om in verbondenheid met Christus het vaste vertrouwen te bewaren dat het ziek zijn en het sterven niet het laatste woord hebben. Met Christus loop je als zieke nooit verloren en is je leven geen doodlopende weg.

Als de ziekenzalving gegeven wordt aan iemand die op het punt staat het aardse leven te verlaten dan wordt de zalving ook wel het sacrament van de stervenden genoemd. De laatste zalving die het einde van een mensenleven op aarde markeert helpt om je leven te durven toevertrouwen aan God. Overgave aan God als voorbereiding op de ontmoeting met God na dit leven.

DE BIJBEL

In het evangelie wordt bericht dat mensen hun zieken bij Jezus brachten in de hoop dat zij verlichting of genezing ontvingen (Matteüs 4, 24). De genezingen door Jezus zijn tekens dat het rijk van God op komst is. Ook de apostelen kwamen in Jezus' Naam in aanraking met zieken en met mensen die te lijden hadden: “Zij vertrokken om te prediken dat men zich moest bekeren. Zij dreven veel duivels uit, zalfden veel zieken met olie en genazen hen” (Marcus 6, 12-13). Zij legden zieken de handen op (Marcus 16, 17).

Het bezoeken van een zieke is tot op de dag van vandaag een werk van barmhartigheid. Jezus zei: "Ik was ziek en gij hebt Mij bezocht [...] al wat gij gedaan hebt voor een dezer geringsten van mijn broeders, hebt gij voor Mij gedaan"

(Matteüs 26, 36.40).

In de brief van Jakobus staat: "Is iemand onder u ziek? Laat hij de presbyters van de gemeente roepen; zij moeten een gebed over hem uitspreken en hem met olie zalven in de Naam des Heren. En het gelovige gebed zal de zieke redden en de Heer zal hem oprichten" (Jakobus 5, 14-15).

IN DE LITURGIE

- De ziekenzalving wordt toegediend door een priester aan een zieke thuis, in een ziekenhuis of zorginstelling of groepsgewijs in een kerk, bijvoorbeeld tijdens een speciale (eucharistische) viering.
- De priester opent de viering vaak met een besprenkeling van de zieke en de kamer met wijwater: "Moge dit water u herinneren aan uw doopsel en uw geest richten op Christus, die geleden heeft, gestorven en verrezen is om ons te verlossen."

- Daarna volgt een schuldbelijdenis.
- Ook kan een zieke naderen tot het sacrament van boete en verzoening (de biecht) en zo voorafgaande aan de ziekenzalving vergeving van zonden ontvangen.
- Woord en sacrament vormen een ondeelbaar geheel. Daarom wordt er voorafgaande aan de toediening van het sacrament van de ziekenzalving gelezen uit de H. Schrift, het woord van God.
- Na eventuele voorbeden legt de priester in stilte de handen op het hoofd van de zieke zoals Jezus deed (Marcus 6, 5) en spreekt hij een gebed over de zieke uit: "Gezegend zijt Gij, God'."
- Vervolgens zalft de priester de zieke op het voorhoofd en de handen met ziekenolie.
- Indien de zieke in staat is de heilige Communie te ontvangen, dan wordt na het bidden van het Onze Vader de communie - door de priester uit kerk of kapel meegebracht - uitgereikt.
- Wanneer iemand stervende is, wordt de eucharistie als het sacrament van het Pasen van de Heer gegeven als reisvoedsel (viaticum) voor de overgang naar het eeuwig leven.
- De viering van de ziekenzalving wordt besloten met de zegen voor de zieke en voor de andere aanwezigen.

*‘Heer, laat uw dienares,
die in gelovig vertrouwen gezalfd
wordt met deze heilige olie,
verlichting vinden
voor haar pijn en in haar lijden
worden getroost.’*

Het sacrament van

BOETE & VER ZOE NING

WAT IS BOETE & VERZOENING?

In de doop ontvangt een mens vergeving van zonden. Eenmaal gedoopt, blijft het leven van een christen niet zonder zonde. Het sacrament van boete en verzoening biedt de gelegenheid om ten overstaan van een priester je zonden te belijden, in het vertrouwen dat de Heer bereid is je opnieuw te vergeven.

Het is God die in dit sacrament zijn vergeving schenkt. Hij heeft het dienstwerk van de verzoening aan zijn Kerk toevertrouwd. In de loop der eeuwen heeft de concrete vorm van dit dienstwerk van de Kerk variaties gekend. In de eerste eeuwen moest men bij zware zonden in het openbaar boete doen, soms jarenlang. In de 7e eeuw introduceerden Ierse monniken een besloten manier van belijdenis en boete doen, in een besloten ontmoeting tussen de boeteling en de priester: de zogeheten oorbiecht. Dit maakte een regelmatig ontvangen van het boetesacrament mogelijk. Tot op de dag van vandaag wordt op deze wijze het sacrament van boete en verzoening in de Kerk gevierd.

Door de vergeving van zonden wordt de gebroken gemeenschap tussen God en de boeteling hersteld. Ook wordt de band tussen de zondaar en de Kerk vernieuwd. Immers, de Kerk die als gemeenschap geroepen is tot heiligheid ondervindt schade van de zonden die individuele gelovigen begaan. Telkens wanneer een zondaar zich bekeert en Gods vergeving ontvangt, dan gaat hij opnieuw over van de dood naar het leven.

DE BIJBEL

In de Bijbel spreken veel teksten over Gods goedheid en barmhartigheid. Jesaja zegt dat God bereid is tot vergeving, maar de profeet roept ook op tot bekering: “De zondaar moet zijn weg verlaten en de boosdoener zijn gedachten; en terugkeren naar de Heer, die zich over hem erbarmen zal, naar onze God, die immers rijkelijk vergeeft” (Jesaja 55, 7).

In het evangelie schenkt Jezus vol liefde vergeving aan mensen die Hij ontmoet (bijvoorbeeld aan een tollenaar in Lucas 5, 27-32). Jezus schetst de barmhartigheid van God in gelijkenissen, zoals in de parabel met de verloren zoon (Lucas 15, 11-32). Jezus zei: “niet de gezonden hebben een dokter nodig maar de zieken” (Lucas 5, 31-32). Aan het kruis bad Jezus: “Vader, vergeef hun want ze weten niet wat ze doen” (Lucas 23, 34).

Na de verrijzenis sprak Jezus tot zijn leerlingen: “Vrede zij u. Zoals de Vader Mij gezonden heeft, zo zend Ik u. Na deze woorden blies Hij over hen en zei: Ontvangt de Heilige Geest. Aan wie ge zonden vergeeft, zijn ze vergeven, en aan wie ge ze niet vergeeft, zijn ze niet vergeven” (Johannes 20, 21-23). Zo gaf Jezus aan zijn apostelen de volmacht om zonden te vergeven in zijn Naam. De apostel Paulus zegt: “God heeft ons door Christus met zich verzoend en ons (apostelen) de dienst van die verzoening toevertrouwd” (2 Korintiërs 5, 18).

IN DE LITURGIE

- De viering van het boetesacrament (biecht) begint met een kruisteken.
- Daarna nodigt de priester de boeteling uit om zich met vertrouwen te richten tot God en Gods barmhartigheid te ervaren.
- De priester leest een tekst uit de Heilige Schrift, waarin de barmhartigheid van God naar voren komt en de oproep tot bekering.
- In antwoord zegt de boeteling de algemene schuldbelijdenis (Ik belijd voor de almachtige God en voor u allen...) en hij noemt in een persoonlijke belijdenis zijn zonden. De priester helpt met passende raad en vragen om de belijdenis onder woorden te brengen of te vervolledigen.
- De boeteling eindigt zijn persoonlijke belijdenis met te zeggen dat hij berouw heeft. Hij spreekt het voornemen uit zich met Gods hulp te bekeren en de zonde te vermijden.
- De priester geeft aan de boeteling een opdracht mee bij wijze van boete (penitentie). Dat kan bijvoorbeeld een gebed zijn, een tekstlezing uit de Schrift of een goede daad.
- Dan strekt de priester zijn hand uit en zegt: "Ik ontsla u van uw zonden in de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest" (absolutie).
- Tot slot volgt een korte lofprijzing tot God uit dank voor zijn genade en de priester zendt de boeteling heen: "Ga in vrede."

*‘Vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij vergeven aan
onze schuldenaren.’*

DE KATHOLIEKE KERK KENT ZEVEN SACRAMENTEN

De sacramenten van de christelijke initiatie:
het doopsel, het vormsel & de eucharistie

De sacramenten ten dienste van
de geloofsgemeenschap:
het huwelijk & de wijding

De sacramenten van genezing:
de ziekenzalving & boete en verzoening

*De sacramenten zijn werkzame tekens
van de levende Heer, Jezus Christus.*

Een uitgave van het bisdom Rotterdam
bureau@bisdomrotterdam.nl | 010 281 5171
www.bisdomrotterdam.nl

€ 0,10